

PETDER

PETROL SANAYİ DERNEĞİ

2006

Sektör Raporu

PETDER
PETROL SANAYİ DERNEĞİ

Bayar Cad. Gülbahar Sok. Perdemsaç Plaza No:17/14

34742 Kozyatağı İstanbul

Tel: 216 4452923/24

Faks: 216 4452925

info@petder.org.tr, www.petder.org.tr

İÇİNDEKİLER

ÖZET:	4
1. METODOLOJİ VE KAYNAKLAR	7
2. AKARYAKIT SEKTÖRÜ	8
2.1. Beyaz Ürünler (Benzinler, Motorinler ve Gazyağı)	8
2.1.1. Benzinler	10
2.1.2. Motorinler	14
2.2. Siyah Ürünler	16
2.2.1. Kalorifer Yakıtı (Kalyak)	18
2.2.2. Fuel Oil No: 6	19
3. LPG SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER	23
4. AKARYAKIT SEKTÖRÜNÜ VE TÜKETİMİ ETKİLEYEN ÖNEMLİ UNSURLAR	24
4.1. ULUSLARARASI HAM PETROL FİYATLARI	24
PETDER ÜYELERİ :	27

ÖZET:

1- AKARYAKIT ve LPG PAZARINDAKİ GELİŞMELER:

- 2006 yılında toplam motorin tüketimi, 2005 yılına göre **%8,4 artarak** yaklaşık **14,2 milyon m³** 'e ulaşmış bulunmaktadır.
- 2006 yılında toplam benzin tüketimi (*95, 98 ve üstü oktanlı kurşunsuz benzinler ile katkıli kurşunsuz benzin*), 2005 yılı ile karşılaştırıldığında **%3,4** oranında **azalarak** yaklaşık **3,4 milyon m³** olarak gerçekleşmiştir.
- 2006 yılında toplam **beyaz ürün** tüketimi (*toplam benzinler, toplam motorin ve gazyağı*), 2005 yılına göre **%6** oranında **artarak** yaklaşık **17,6 milyon m³** olarak gerçekleşmiştir.
- **Siyah ürün** (*fuel oil ve kalyak*) tüketimi 2006 yılında 2005 yılına göre **%27** oranında **azalarak** yaklaşık **2,9 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir.
- 2006 yılında **tüplü LPG tüketimi %6,5 gerileyerek** 1.621 Milyon ton, **dökme LPG %23 gerileyerek** 354 bin ton, **oto LPG ise %7 artarak** 1.607 Milyon Ton olarak gerçekleşmiştir. Böylece **toplam LPG tüketimi 2007 yılında %3,0 azalarak** 3,58 Milyon Ton olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır.
- Benzin, motorin ve oto LPG den oluşan **toplam otomotiv yakıtlarındaki büyüme ise %6,3** olarak gerçekleşmiştir.

2- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER :

- 2006 yılında Akaryakıt pazarının (*siyah ve beyaz ürünler*) oluşturduğu toplam büyüklük toplam tüketimin %1 oranında azalmasına rağmen %29 oranında artarak yaklaşık **48 milyar YTL**'ye ulaştığı hesaplanmaktadır. Bu artış yüksek seyreden petrol fiyatlarından kaynaklanmaktadır. Akaryakıt pazarının oluşturduğu toplam büyüklük¹ 2005 yılında yaklaşık 37 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.
- Akaryakıt sektörünün (*siyah ve beyaz ürünler*) yarattığı doğrudan vergi gelirinin (*ÖTV + KDV*) 2006 yılında, 2005 yılına göre, %1 oranında azalan tüketim rakamlarına rağmen **%11** oranında artarak (17,3 milyar YTL ÖTV, 7,3 milyar YTL KDV olmak üzere) toplam **24,6 milyar YTL**'ye ulaştığı hesaplanmaktadır. Türkiye'de toplam vergilerin -yıllara göre değişmekle birlikte- yaklaşık **%16-18** lik bölümünü petrol ve doğalgaz ürünlerinden elde edilen ÖTV oluşturmaktadır.

3- İLİŞKİLİ SEKTÖRLERDEKİ GELİŞMELER :

- Brent Ham petrolü 2006 yılında varil başına ortalama 65 Amerikan Doları seviyesine ulaşmıştır. 2005 yılında varil başına ortalama 54 Amerikan doları olarak gerçekleşmiştir. (2004 yılı, yıl ortalaması varil başına 38 Amerikan doları, 2003 yılı ortalaması ise varil başına yaklaşık 29 Amerikan doları olarak gerçekleşmiştir.)
- Otomotiv sektöründe akaryakıt tüketimim açısından 2006 yılında olumlu gelişmeler yaşanmıştır. TÜİK'nun Kasım 2006 verileri doğrultusunda Ocak – Kasım 2006 döneminde toplam 1074 004 taşıtın trafiğe kaydı yapılmış, 56 113 aracın ise trafikten kaydı silinmiştir. Böylece 2006 yılında Türkiye araç parkındaki net artış 1.017.891 olarak gerçekleşmiştir. 2005 yılının aynı döneminde bu rakam 815.893 olarak yayınlanmıştı.

¹ Sektörün toplam büyüklüğü akaryakıt tüketimlerinde en büyük paya sahip olan İstanbul Avrupa Yakası pompa fiyatları ile ilgili ürünlerin satışının çarpımı ile hesaplanmaktadır

ÖzetTablo

		Kümülatif Satış		
		2005	2006	Değişim
Beyaz Ürünler				
Kurşunsuz 95	<i>bin m3</i>	2.608	2.884	10,6%
Kurşunsuz 98	<i>bin m3</i>	262	125	-52,4%
Katkılı Kurşunsuz	<i>bin m3</i>	626	368	-41,2%
Benzinler Toplamı	<i>bin m3</i>	3.496	3.377	-3,4%
Gazyağı	<i>bin m3</i>	35	26	-25,0%
Motorinler Toplamı	<i>bin m3</i>	13.075	14.172	8,4%
Beyaz Ürün Toplamı	<i>bin m3</i>	16.606	17.574	5,8%
Beyaz Ürünler				
Kurşunsuz 95	<i>bin ton</i>	2.021	2.235	10,6%
Kurşunsuz 98	<i>bin ton</i>	203	97	-52,4%
Katkılı Kurşunsuz	<i>bin ton</i>	466	285	-38,8%
Benzinler Toplamı	<i>bin ton</i>	2.690	2.617	-2,7%
Gazyağı	<i>bin ton</i>	28	21	-25,0%
Motorinler Toplamı	<i>bin ton</i>	11.049	11.975	8,4%
Beyaz Ürün Toplamı	<i>bin ton</i>	13.767	14.613	6,1%
Siyah Ürünler				
Kalyak	<i>bin ton</i>	612	483	-21,1%
6 No.FO	<i>bin ton</i>	3.400	2.461	-27,6%
Siyah Ürün Toplamı	<i>bin ton</i>	4.012	2.944	-26,6%
Toplam Akaryakıt*	<i>milyon ton</i>	17,8	17,6	-1,4%
LPG				
Tüplü LPG	<i>bin ton</i>	1.733,3	1.621,2	-6,5%
Dökme LPG	<i>bin ton</i>	457,5	352,1	-23,0%
Otogaz LPG	<i>bin ton</i>	1.501,4	1.607,0	7,0%
Toplam LPG	<i>bin ton</i>	3.692,2	3.580,3	-3,0
Toplam Otomotiv Yakıtları		15.240,3	16.198,9	6,3%
Benzin+Motorin+Oto LPG				
		2005	2006	Değişim
Brent	<i>ABD \$ /varil</i>	54	65	21%
Sektör Büyüklüğü*	<i>milyar YTL</i>	37,4	48,2	29%
Akaryakıt ÖTV*	<i>milyar YTL</i>	16,8	17,3	3%
Akaryakıt KDV*	<i>milyar YTL</i>	5,7	7,3	29%
Toplam Vergi*	<i>milyar YTL</i>	22,5	24,6	9%

* siyah + beyaz ürünleri ifade etmektedir

1. METODOLOJİ VE KAYNAKLAR

- Akaryakıt toplam tüketimi veri akışı sağlayan şirketlerin (*BP, DELTA, POAŞ, SHELL, TOTAL, TURCAS, OPET, PETLINE, MOIL, AYTEMİZ, ALPET*) satışlarının toplamı üzerinden hesaplanmaktadır. Söz konusu toplamın takribi olarak resmi toplam tüketim içerisindeki payının %95'in üzerinde olduğu düşünülmektedir.
- 1994 – 2005 yıllarını kapsayan akaryakıt analizlerinde ve bölgesel tüketim değerlendirmelerinde Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (PİGM) verilerinden faydalanılmıştır.
- Petrol fiyatları için kaynak olarak Platts değerleri kullanılmaktadır. Resmi tatil günleri ve 29 Şubat (2004 için) değerleri bir önceki günün değeri varsayılmıştır.
- Enflasyon, GSMH, TÜFE, kur değerleri için Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Merkez Bankası tarafından halka açık olarak yayınlanan değerler dikkate alınmıştır. Taşıt araç sayılarındaki net hareketler TÜİK verilerinden faydalanılarak hesaplanmaktadır.

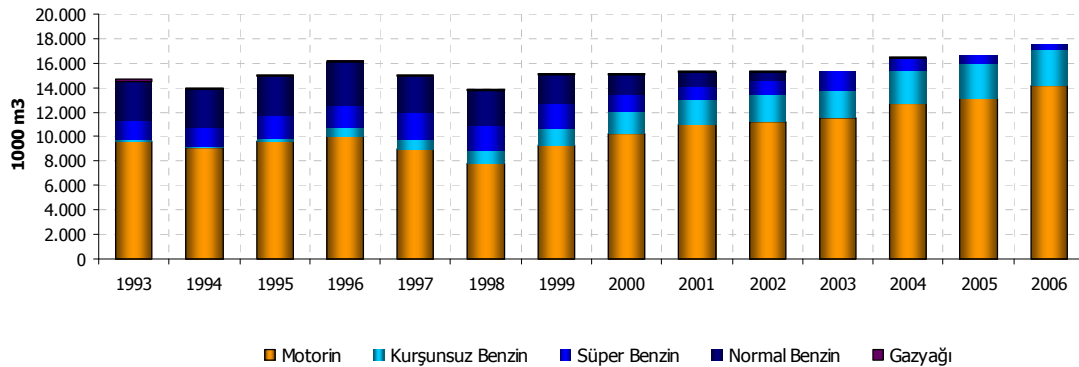
2. AKARYAKIT SEKTÖRÜ

2.1. Beyaz Ürünler (*Benzinler, Motorinler ve Gazyağı*)

2006 yılında toplam beyaz ürün tüketimi **2005 yılına göre %6 oranında artarak** yaklaşık **17,6 milyon m³** olarak gerçekleşmiştir. 1993 yılından 2006 yılına kadar olan dönemi kapsayan toplam beyaz ürün tüketimindeki değişimler aşağıdaki grafikte verilmektedir. Bu grafikte görüldüğü üzere toplam beyaz ürün tüketimindeki motorinin payı artmakta buna karşılık benzin tüketimi ise azalma eğilimini sürdürmektedir.

BEYAZ ÜRÜNLER TÜKETİMİ GELİŞİMİ

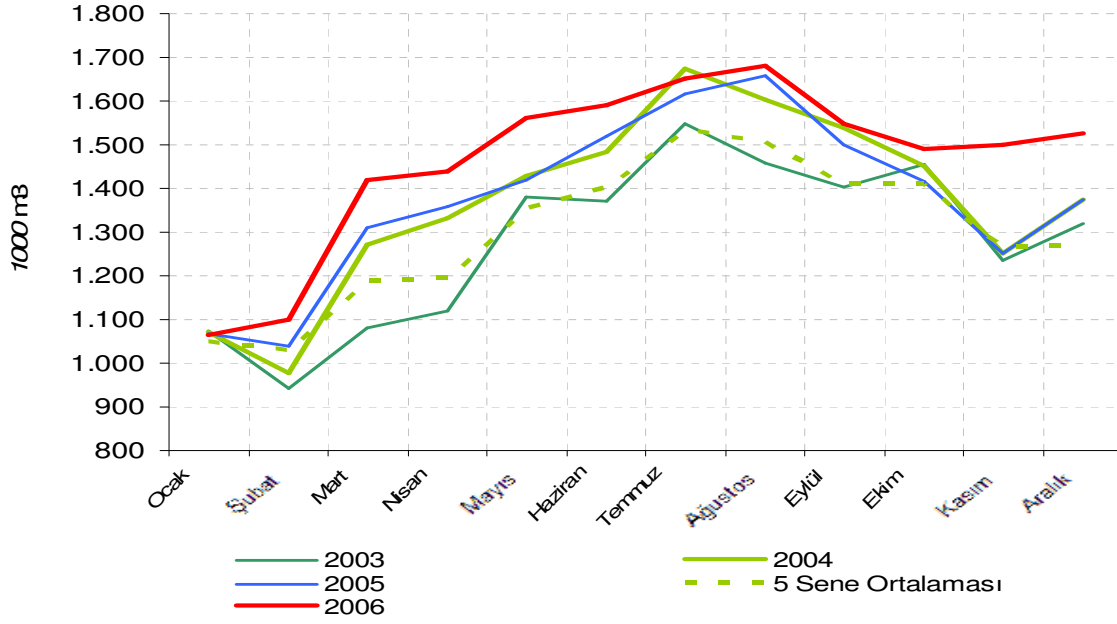
1993 – 2006 YILLARI

Beyaz ürün tüketiminin aylara göre değişimini gösteren grafik ile ürünlerin pazar payları aşağıdaki grafiklerde verilmektedir. Tüketim yaz aylarında sürekli bir artış kış aylarında ise azalma eğilimini sürdürmektedir.

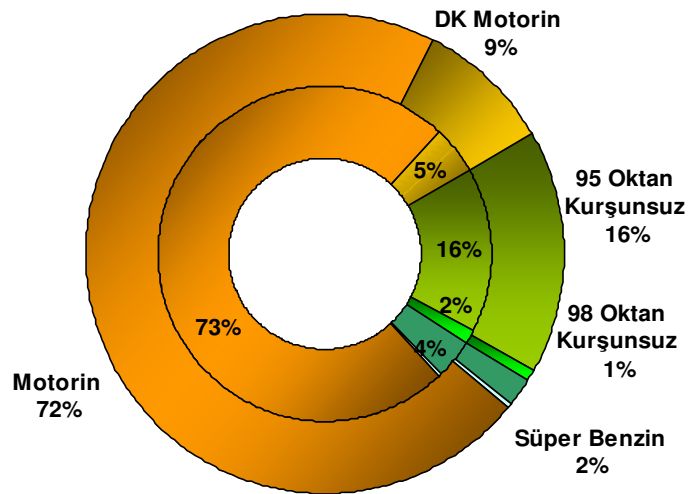
BEYAZ ÜRÜNLER TÜKETİMİ

Mevsimsel Değişim

BEYAZ ÜRÜNLER PAZAR PAYLARI

2005 (iç daire), 2006 (dış daire)

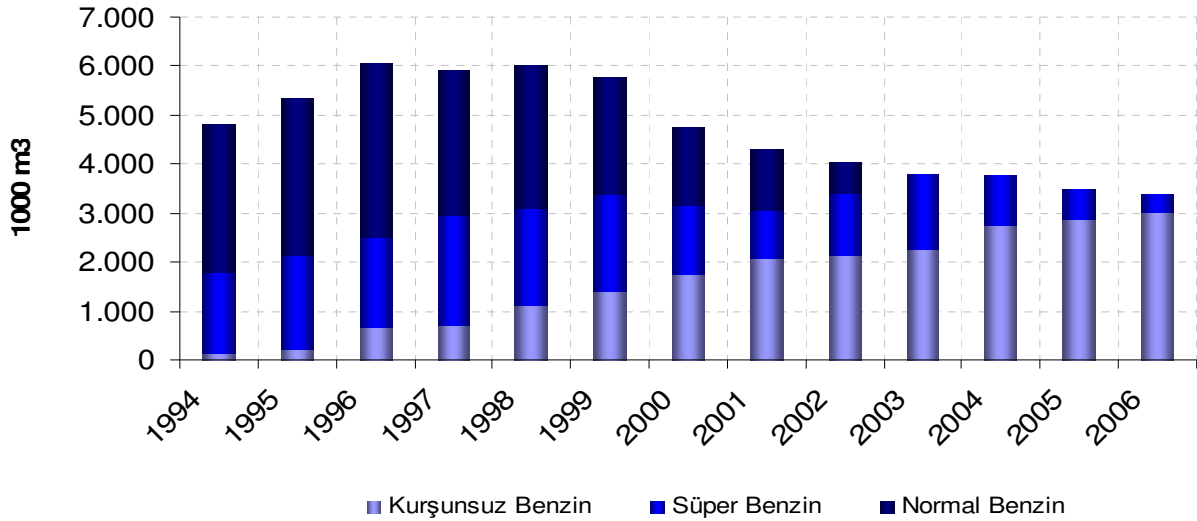

2.1.1. Benzinler

2006 yılında toplam benzin tüketimi (95, 98 ve üstü oktanlı kurşunsuz benzinler ile katkıli kurşunsuz benzin), 2005 yılı ile karşılaştırıldığında **%3** oranında **azalarak** yaklaşık **3,4 milyon m³** olarak gerçekleşmiştir. Yıllar itibariyle toplam benzin tüketiminin benzin türlerine göre değişimini gösteren grafik aşağıda verilmektedir. Yıllar içerisinde kurşunsuz benzin tüketimi karşısında azalan süper benzin tüketimi 1 Ocak 2006 tarihi itibarı ile yerini katkıli kurşunsuz benzine bırakmıştır. Grafiklerden görüldüğü toplam benzin tüketimi azalmakta, buna karşılık benziner pazarının tamamı kurşunsuz benzin ve türlerine dönmüş bulunmaktadır.

TOPLAM BENZİN TÜKETİMİ

1994-2006

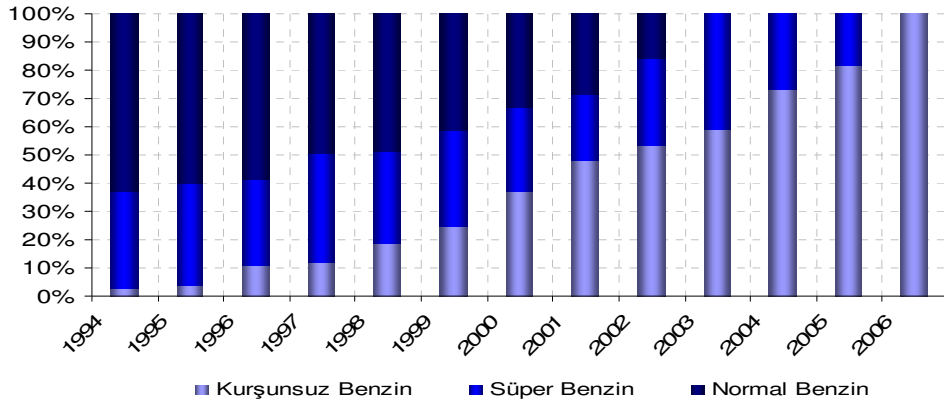

2006 yılı için Süper Benzin "Katkılı Kurşunsuz Benzini" ifade etmektedir.

2004 yılı sonu itibariyle, toplam kümülatif benzin tüketimi içerisinde en büyük pay %65 ile 95 oktanlı kurşunsuz benzinin olup, süper benzinin payı %27, 98 oktanlı kurşunsuz

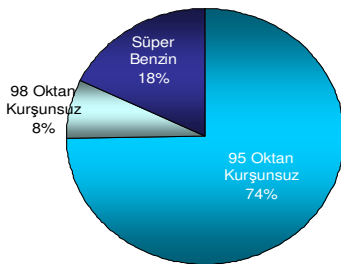
benzinin yıl sonu itibariyle piyasa payı ise %8 olarak gerçekleşmiştir. 2005 yılında kurşunsuz benzin tüketimi 2004 yılına göre %4,6 oranında artmıştır. Böylece kurşunsuz benzin tüketimindeki artış eğilimi 2005'te de devam etmiştir. 2006 yılı Ocak ayı itibariyle kurşunlu benzin tüketimi bitmiştir. Bunun yerine eski tip araçların ihtiyacı olan katkı kurşunsuz benzin süper benzin alternatifi olarak piyasaya sunulmuştur. Katkı kurşunsuz benzin tüketimi geçmiş yıllardaki azalma eğilimi ile paralel olarak %41 oranında azalmış ve toplam 368 bin m3 olarak gerçekleşmiştir.

TOPLAM BENZİN TÜKETİMİ ORANLARI 1994-2006

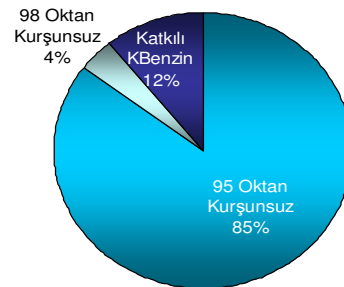

Benzin türlerinin Pazar Payları

2005

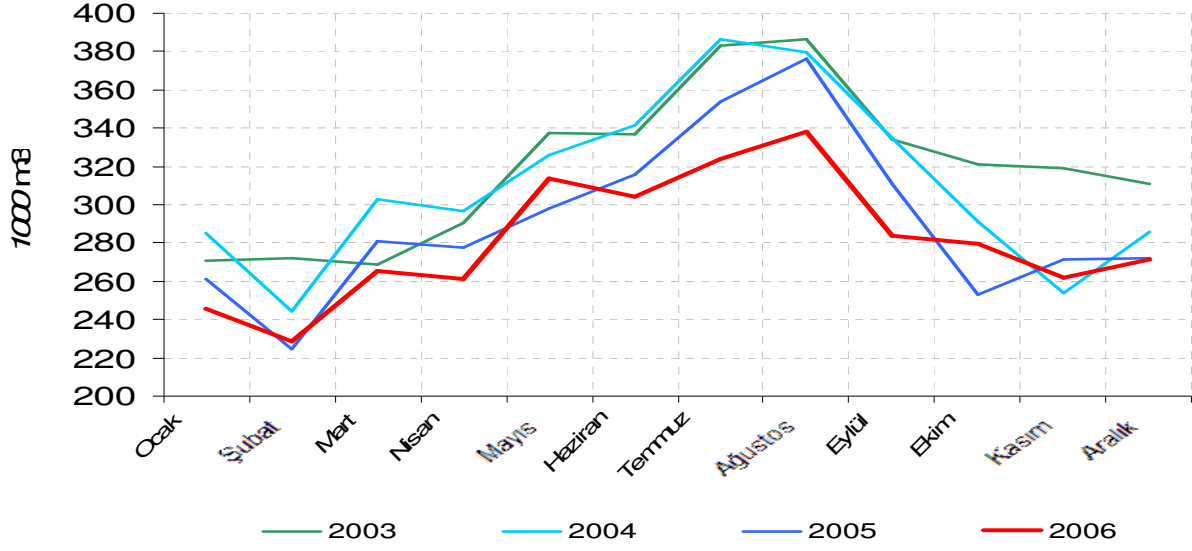

2006

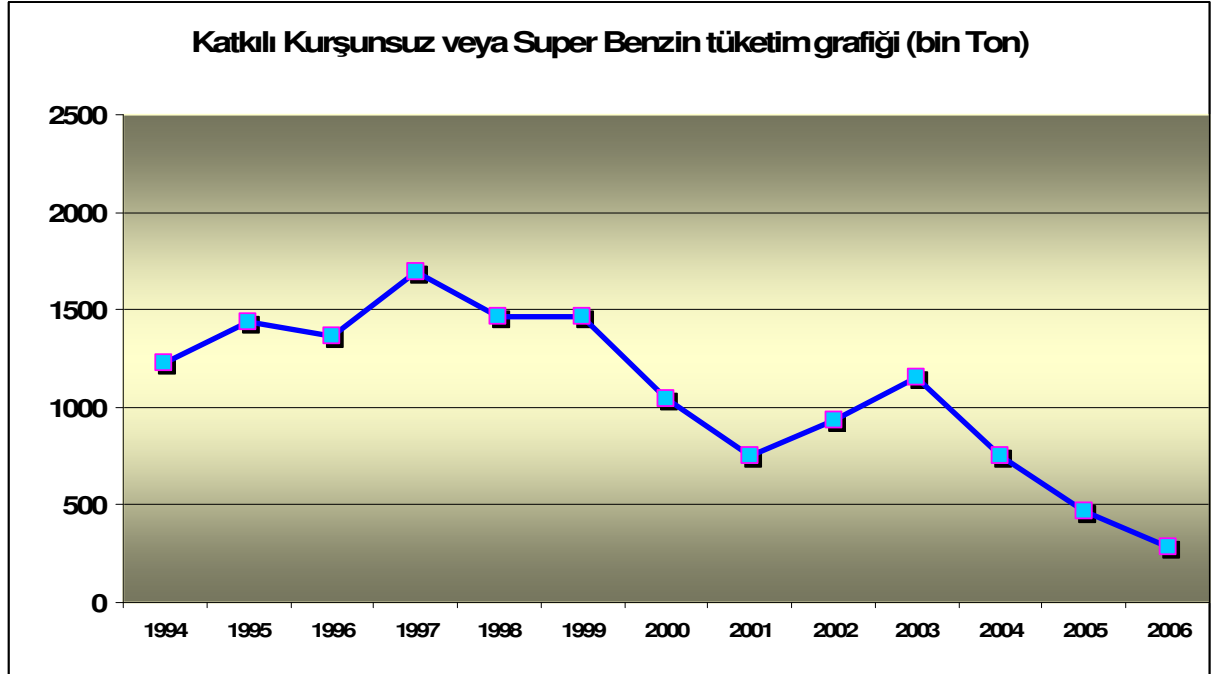

TOPLAM BENZİN TÜKETİMİ

Mevsimsel Değişim

Süper Benzin Tüketiminin 1994-2005 Yılları Değişimi

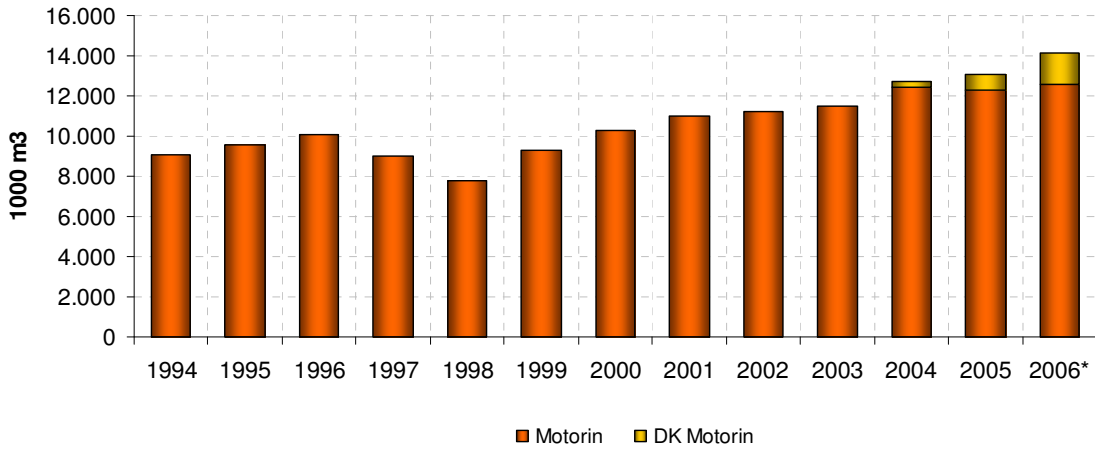
Süper benzin kullanımı 1997 yılından itibaren azalan bir eğilim izlemektedir. 2002 ve 2003 yıllarındaki artış ise, bu dönemde piyasadan çekilen normal benzinin ikamesinden kaynaklanmaktadır. 2005 yılında süper benzin tüketimi, 2004 yılına göre **%39,8** oranında azalarak **609 bin 296 m³** olarak gerçekleşmiştir. 1 Ocak 2006 tarihi itibariyle süper benzin Çevre ve Orman Bakanlığı'nın AB direktiflerine uyum kapsamında yayınlamış olduğu "Yakıt Kalitesi Yönetmeliği" uyarınca piyasadan çekilmiştir. Yumuşak sübaplı eski tip araçların ihtiyaç duyacağı süper benzin ise Potasyum veya Mangan katkılı kurşunsuz benzin ile ikame edilmektedir. 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren eski tip araçların ihtiyacı olan yakıt kurşun alternatifi Potasyum veya Mangan katkılı kurşunsuz benzin ile karşılanmaktadır.

2.1.2. Motorinler

Yıllar itibariyle resmi ve kayıtlı motorin tüketiminin değişimini gösteren grafik aşağıda verilmektedir. Motorin tüketiminde 1998'de başlayan artış eğilimi devam etmektedir. 2006 yılında resmi ve kayıtlı toplam motorin tüketimi, 2005 yılına göre **%8,4 artarak** yaklaşık **14,2 milyon m³** 'e ulaşmış bulunmaktadır. Resmi ve kayıtlı motorin tüketimindeki bu önemli artışın kayıt dışı tüketime yönelen miktarda bir azalmanın veya bir başka deyiş ile 2006 yılında piyasaya yeni giren araç sayısındaki net artış ile uyumlu olduğu düşünülmektedir.

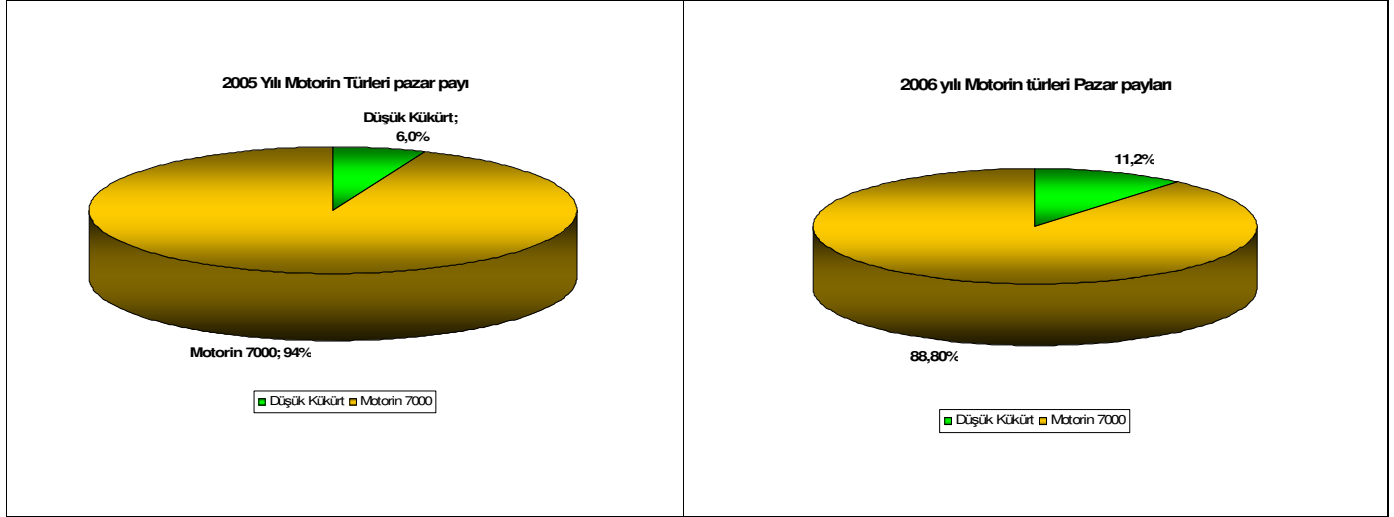
TOPLAM MOTORİN TÜKETİMİ

1994-2006

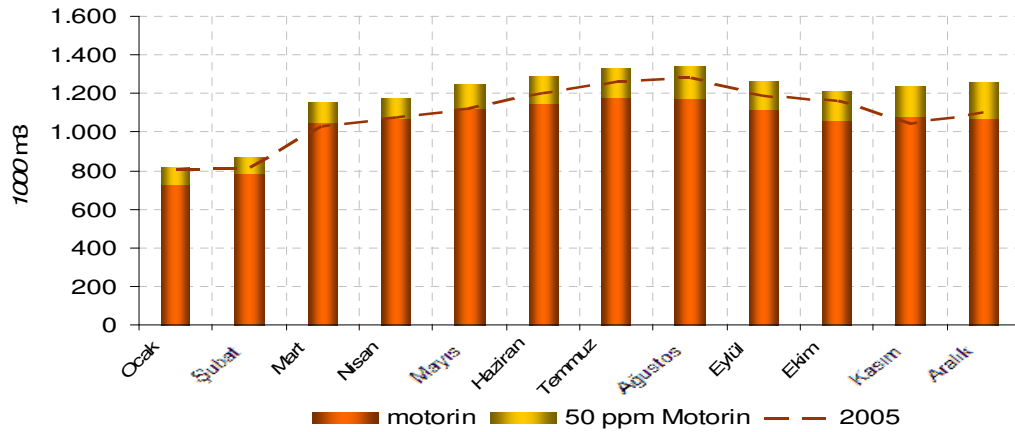
Ayrıca düşük kükürtlü motorin tüketimindeki artış 2006 yılında da devam etmiştir. 2005 yılında düşük kükürtlü motorin tüketimi %103 artarak 1,587 Milyon m³'e ulaşmıştır. Böylece düşük kükürtlü motorinin toplam motorin tüketimindeki payı %6 iken, bu oran 2006 yılında %11,17 'ye yükselmiştir.

DÜŞÜK KÜKÜRTLÜ (50 ppm) MOTORİN PAZAR PAYI 2005 ve 2006

MOTORİN TÜKETİMİ

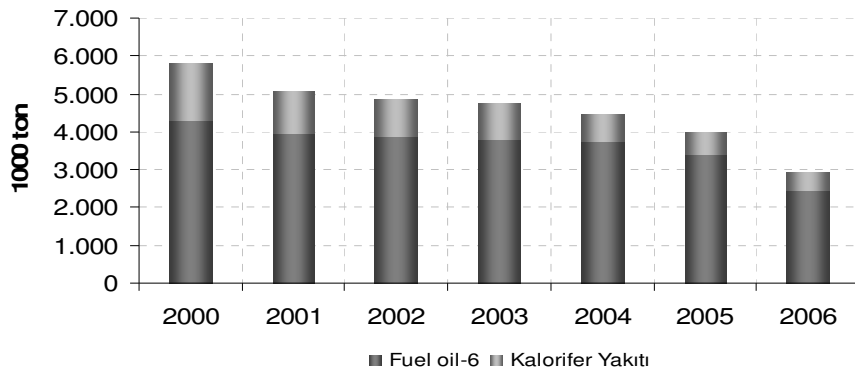
Mevsimsel Değişim

2.2. Siyah Ürünler

Siyah ürün tüketimi 2006 yılında 2005 yılına göre **%27** oranında azalarak yaklaşık **2,9 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir. Siyah ürünler pazarındaki değişimler yıllar itibariyle aşağıda verilmektedir:

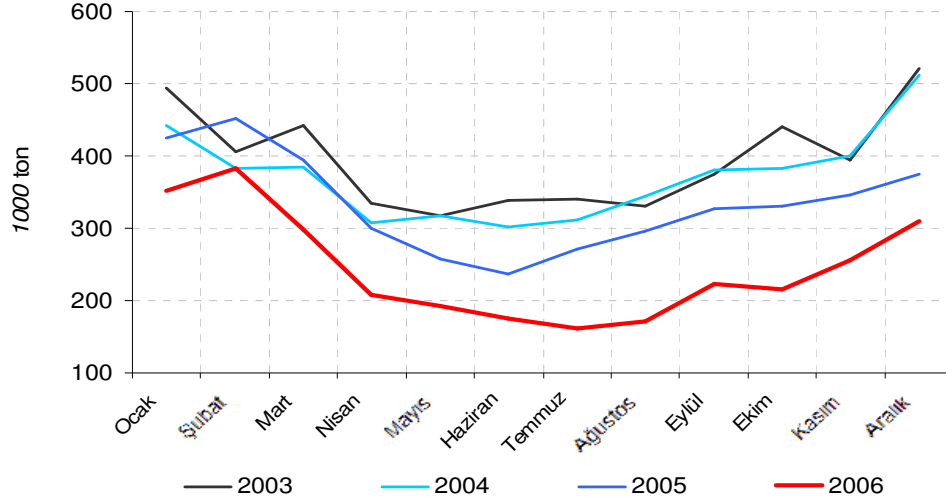
Siyah Ürünler Tüketimi 2000-2006 Yılları Değişimi

Doğalgaz'ın özellikle büyük kentlerde kullanıma alınması siyah ürün tüketimindeki azalmanın temel nedenidir. Aylık tüketim miktarındaki değişimi gösteren grafik, siyah ürün tüketiminin diğer akaryakıt türlerine göre mevsimsel değişimden daha fazla etkilendiğini göstermektedir.

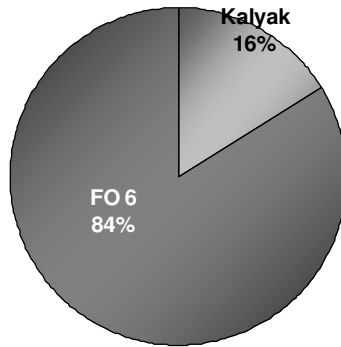
Siyah Ürünler Tüketimi

Mevsimsel Değişim

2005 ve 2006 yıllarında siyah ürünlerin oluşturduğu pazarın yaklaşık %85'lik bölümünü 6 numaralı fuel oil, %15 ini kalorifer yakıtı oluşturmaktadır.

2006

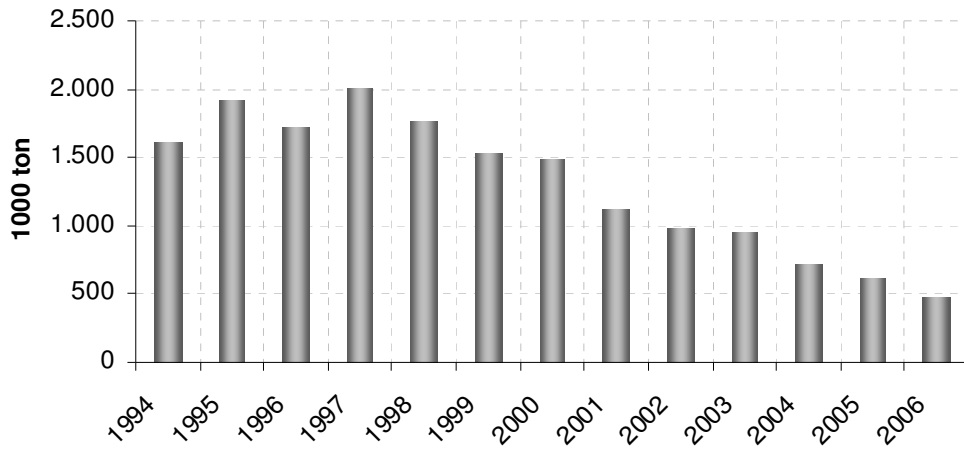

2.2.1. Kalorifer Yakıtı (Kalyak)

Kalyak tüketimini yıllara göre değişimini gösteren grafik aşağıda verilmektedir:

Kalorifer Yakıtı Tüketimi

1993 -2006 Yılları Değişimi

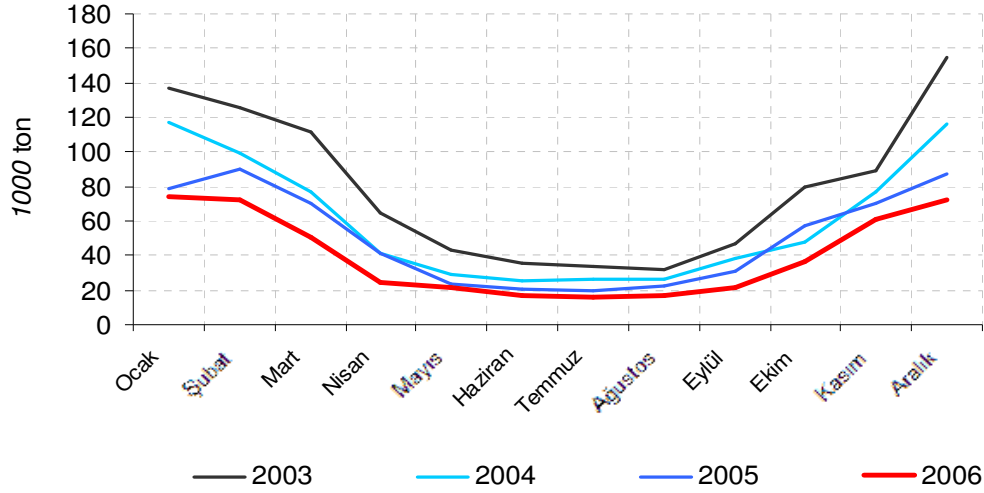

2006 yılında toplam kalorifer yakıtı tüketimi, 2005 yılına göre **%21** oranında azalarak yaklaşık **483 bin ton** olarak gerçekleşmiştir. Sözkonusu tüketim 2003, 2004, 2005 ve 10 yıllık tüketim ortalamasının altındadır.

Kalorifer yakıtı tüketiminin aylara göre değişimini gösteren grafik yıllara göre karşılaştırmalı olarak aşağıda verilmektedir:

Kalorifer Yakıtı Tüketimi

Mevsimsel Değişim

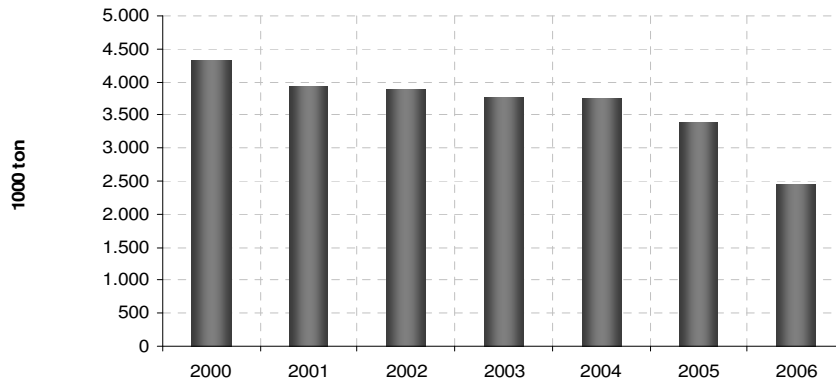

2.2.2. Fuel Oil No: 6

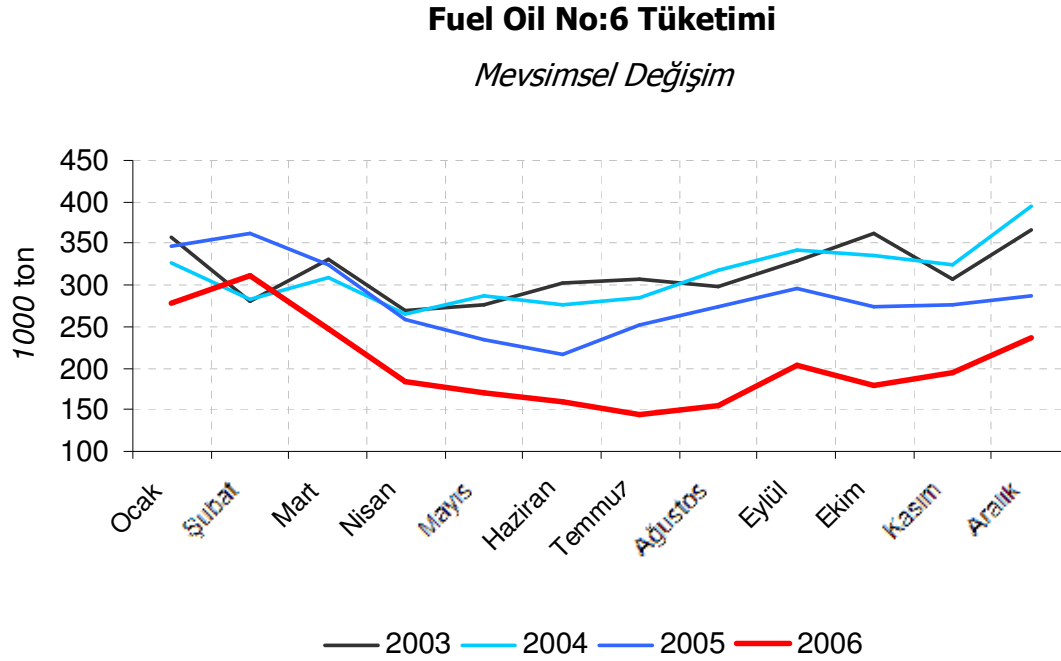
Fuel Oil 6 tüketimi, 2006 yılında, 2005 yılına göre **% 28** oranında azalarak yaklaşık **2,5 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir. Fuel oil No:6 tüketiminin 2000 – 2006 yılları arası gelişimini gösteren grafik aşağıda verilmektedir:

Fuel Oil No:6 Tüketimi

2000-2006 Yılları Değişimi

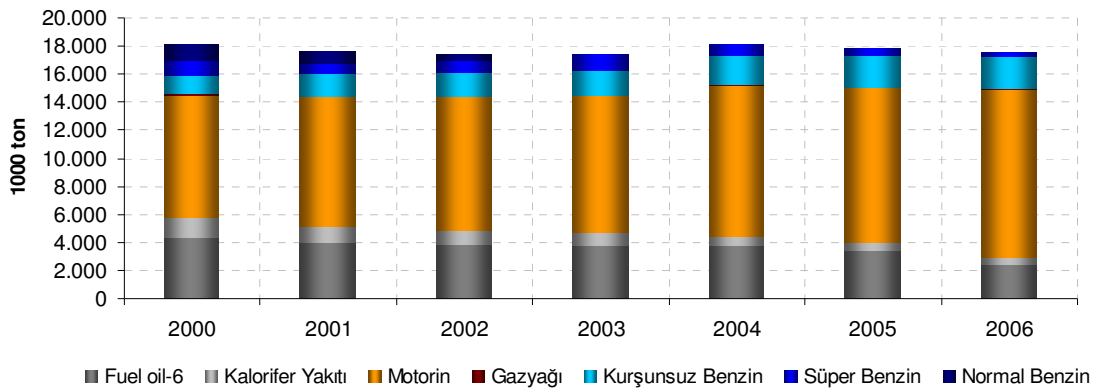

Aylar itibariyle Fuel oil No:6 tüketiminin değişimini gösteren grafik aşağıda verilmektedir:

2006 yılında **toplam akaryakıt** (Benzinler, Motorinler, Gazyağı, Kalorifer Yakıtı ve Fuel Oil) tüketimi 2005 yılı karşılaştırıldığında %1 oranında azalarak yaklaşık **17,6 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir.

TOPLAM AKARYAKIT (Benzinler+Motorinler + Kalyak + Fuel oil)
TÜKETİMİ GELİŞİMİ
2000 – 2006 YILLARI

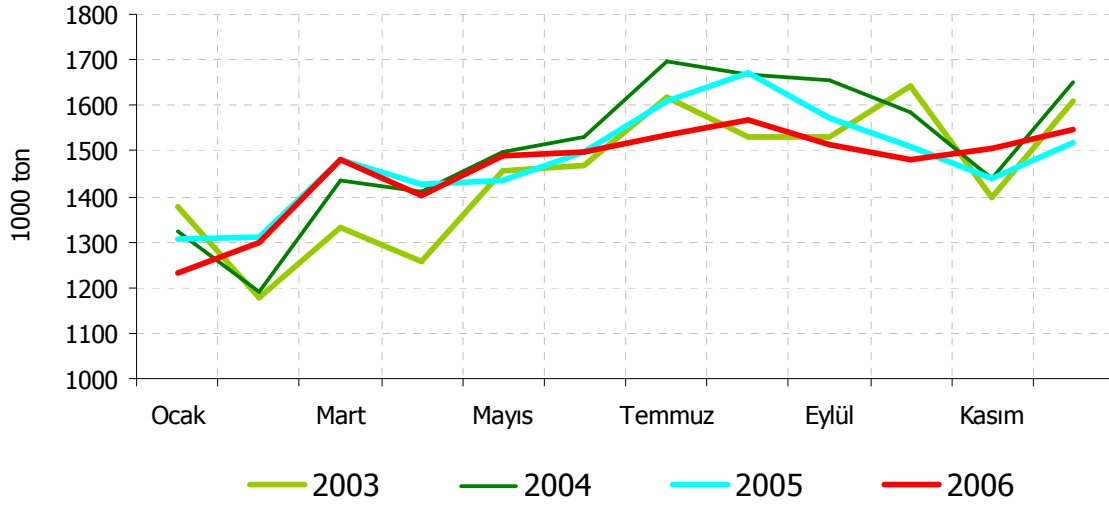

2006 yılında Akaryakıt pazarının (*siyah ve beyaz ürünler*) oluşturduğu toplam büyüklük toplam tüketimin %1 oranında azalmasına rağmen %29 oranında artarak yaklaşık **48 milyon YTL**'ye ulaştığı hesaplanmaktadır. Bu artış yüksek seyreden petrol fiyatlarından kaynaklanmaktadır. Akaryakıt pazarının oluşturduğu toplam büyüklük² 2005 yılında yaklaşık 37 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

² Sektörün toplam büyüklüğü akaryakıt tüketimlerinde en büyük paya sahip olan İstanbul Avrupa Yakası pompa fiyatları ile ilgili ürünlerin satışının çarpımı ile hesaplanmaktadır

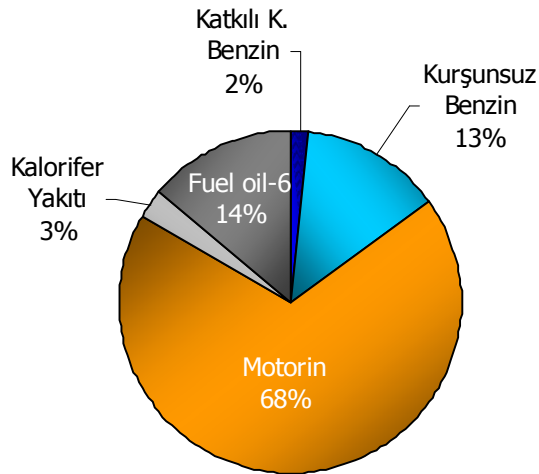
TOPLAM AKARYAKIT TÜKETİMİ GELİŞİMİ

Mevsimsel Değişim

AKARYAKIT ÜRÜNLERİNİN PAZAR PAYLARI

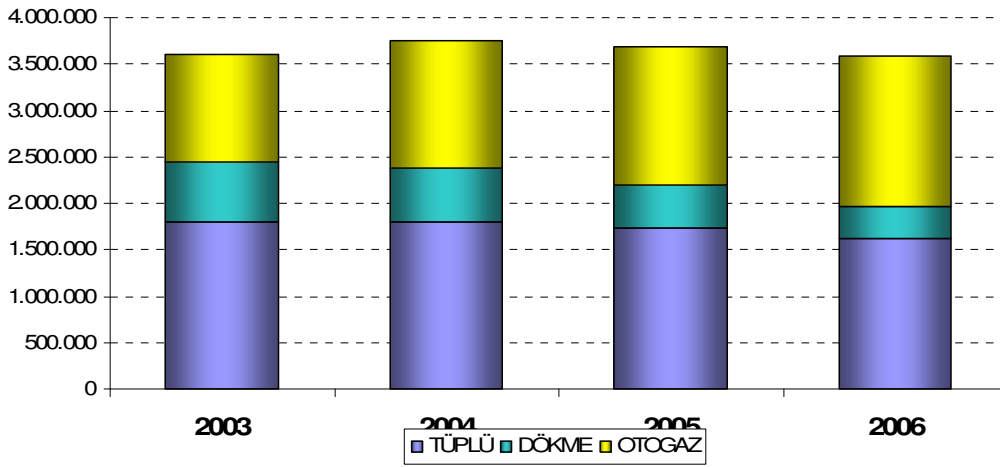
2006

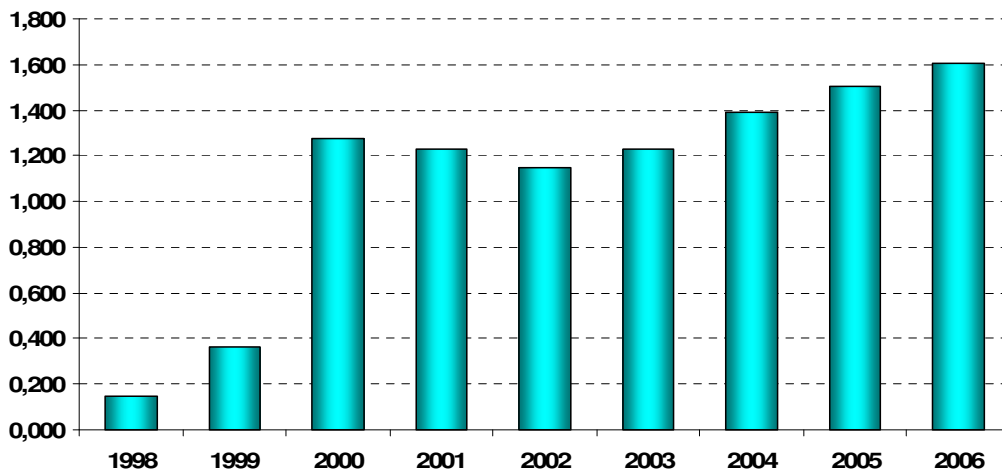
3. LPG SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER

2005 yılında LPG sektöründe yaşanan tüketim azalma eğilimi 2006 yılında da devam etmiştir. Dökme LPG %23 oranında tüplü LPG ise %6,5 oranında azalmış bulunmaktadır. Otogaz ise % 7,0 lik artış ile son yıllardaki artma eğilimine devam etmiştir.

Toplam LPG tüketimi (Ton/yıl)

OTOLPG Tüketimi (Milyon Ton)

4. AKARYAKIT SEKTÖRÜNÜ VE TÜKETİMİ ETKİLEYEN ÖNEMLİ UNSURLAR

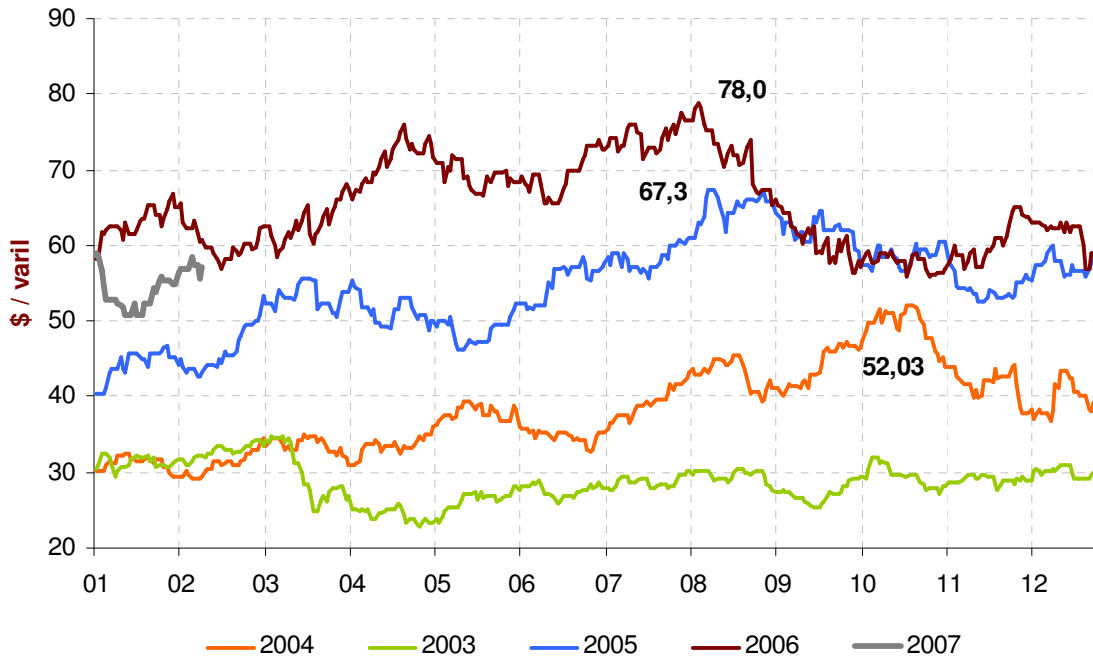
4.1. Uluslararası Ham Petrol Fiyatları

Brent Ham petrolü 2006 yılında varil başına ortalama **65** Amerikan Doları seviyesine ulaşmıştır. 2005 yılında varil başına ortalama 54 Amerikan doları olarak gerçekleşmiştir. (2004 yılı, yıl ortalaması varil başına **38** Amerikan doları, 2003 yılı ortalaması ise varil başına yaklaşık **29** Amerikan doları olarak gerçekleşmiştir.)

Brent ham petrolü fiyatlarındaki günlük değişimler değerlendirildiğinde Brent ham petrol fiyatlarının 2003, 2004, 2005 ve 2006 yılları karşılaştırmalı grafiği aşağıdaki gibidir;

Brent Ham Petrolü

Günlük Değişim

Özet Tablo:

		Kümülatif Satış		
		2005	2006	Değişim
Beyaz Ürünler				
Kurşunsuz 95	<i>bin m3</i>	2.608	2.884	10,6%
Kurşunsuz 98	<i>bin m3</i>	262	125	-52,4%
Katkılı Kurşunsuz	<i>bin m3</i>	626	368	-41,2%
Benzinler Toplamı	<i>bin m3</i>	3.496	3.377	-3,4%
Gazyağı	<i>bin m3</i>	35	26	-25,0%
Motorinler Toplamı	<i>bin m3</i>	13.075	14.172	8,4%
Beyaz Ürün Toplamı	<i>bin m3</i>	16.606	17.574	5,8%
Beyaz Ürünler				
Kurşunsuz 95	<i>bin ton</i>	2.021	2.235	10,6%
Kurşunsuz 98	<i>bin ton</i>	203	97	-52,4%
Katkılı Kurşunsuz	<i>bin ton</i>	466	285	-38,8%
Benzinler Toplamı	<i>bin ton</i>	2.690	2.617	-2,7%
Gazyağı	<i>bin ton</i>	28	21	-25,0%
Motorinler Toplamı	<i>bin ton</i>	11.049	11.975	8,4%
Beyaz Ürün Toplamı	<i>bin ton</i>	13.767	14.613	6,1%
Siyah Ürünler				
Kalyak	<i>bin ton</i>	612	483	-21,1%
6 No.FO	<i>bin ton</i>	3.400	2.461	-27,6%
Siyah Ürün Toplamı	<i>bin ton</i>	4.012	2.944	-26,6%
Toplam Akaryakıt*	<i>milyon ton</i>	17,8	17,6	-1,4%
LPG				
Tüplü LPG	<i>bin ton</i>	1.733,3	1.621,2	-6,5%
Dökme LPG	<i>bin ton</i>	457,5	352,1	-23,0%
Otogaz LPG	<i>bin ton</i>	1.501,4	1.607,0	7,0%
Toplam LPG	<i>bin ton</i>	3.692,2	3.580,3	-3,0
Toplam Otomotiv Yakıtları		15.240,3	16.198,9	6,3%
Benzin+Motorin+Oto LPG				
		2005	2006	Değişim
Brent	<i>ABD \$ /varil</i>	54	65	21%
Sektör Büyüklüğü*				
Akaryakıt ÖTV*	<i>milyar YTL</i>	37,4	48,2	29%
Akaryakıt KDV*	<i>milyar YTL</i>	16,8	17,3	3%
Toplam Vergi*	<i>milyar YTL</i>	5,7	7,3	29%
		22,5	24,6	9%

* siyah+beyaz ürünleri ifade etmektedir.

PETDER ÜYELERİ :

Belgin Madeni Yağlar

BP Petrolleri A.Ş.

DELTA Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş.

MOBIL Oil Türk A.Ş.

PETROL OFİSİ A.Ş.

The SHELL Company of TURKEY Ltd.

TOTAL Oil Türkiye A.Ş.

TURCAS Petrol A.Ş.

